

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์ ศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๖๐/๒๕๔๘

วันที่ ๗ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๘

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้สั่งยุบพรรคชาติประชาชนไทย

นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้อง ลงวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๔๘ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญ มีคำสั่งยุบพรรคชาติประชาชนไทย ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบ สรุปได้ว่า

๑. เมื่อวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๔๑ นายทะเบียนพรรคการเมืองรับจดแจ้งการจัดตั้งพรรคชาติประชาชนไทยเป็นพรรคการเมือง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มีคณะกรรมการบริหารพรรค จำนวน ๕ คน โดยมีนายเครือเทพ พรหมสุวรรณ เป็นหัวหน้าพรรค และนายฉัฐพล ชันชัชชัย เป็นเลขาธิการพรรค ต่อมาเมื่อวันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๔๖ พรรคชาติประชาชนไทยได้มีหนังสือชี้แจงต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองว่าการดำเนินการทางการเมืองของพรรคชาติประชาชนไทยตั้งแต่มีการรับจดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมือง ซึ่งเริ่มมาจากเจตนาและอุดมการณ์ด้วยความเสียสละและสุจริต และมีคำริจากคณะกรรมการบริหารพรรคเมื่อปลายปี ๒๕๔๕ ว่า มีจุดประสงค์ให้บรรดาสมาชิกพรรคได้เข้าใจการทำงานของรัฐบาลซึ่งดำเนินไปในทิศทางที่ดีแล้ว ไม่จำเป็นที่จะต้องมีการเลือกตั้งหลาย ๆ พรรค หรือเปิดโอกาสให้พรรคการเมืองใหญ่จนถึงระดับปานกลางที่ประสบความสำเร็จได้ทำงานเพื่อประเทศชาติได้อย่างเต็มที่ จึงขอให้มีการดำเนินการยุบเลิก

พรรคตามมติคณะกรรมการบริหารพรรค ในคราวประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๔๖ เมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๖ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้พิจารณาแล้วเห็นว่า พรรคชาติประชาไทยไม่ต้องการที่จะดำเนินกิจกรรมในทางการเมืองเนื่องจากไม่ได้รับความร่วมมือใด ๆ จากสมาชิกพรรค คณะกรรมการสาขาพรรค และคณะกรรมการบริหารพรรคจึงมีความต้องการที่จะยุบเลิกพรรคการเมือง แต่เนื่องจากข้อบังคับพรรคชาติประชาไทยไม่ได้กำหนดในเรื่องดังกล่าวไว้ หากพรรคชาติประชาไทยมีความประสงค์จะยุบพรรคการเมืองจะต้องเปลี่ยนแปลงข้อบังคับพรรคก่อน ซึ่งการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวจะต้องกระทำในที่ประชุมใหญ่พรรค โดยพรรคชาติประชาไทยได้ชี้แจงว่า ไม่สามารถจัดให้มีการประชุมใหญ่ได้เนื่องจากไม่สามารถเชิญสมาชิกเข้าร่วมประชุมให้ครบองค์ประชุมได้ เพราะไม่ได้รับความร่วมมือจากสมาชิกพรรคและกรรมการบริหารพรรคบางคน จนกระทั่งการประชุมคณะกรรมการบริหารพรรค ครั้งที่ ๒/๒๕๔๖ เมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๖ ได้มีมติให้ยุบเลิกพรรค เนื่องจากหากยังดำรงอยู่มีแต่จะทำให้เกิดปัญหามากขึ้น

นายทะเบียนพรรคการเมืองได้พิจารณาแล้วเห็นว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖ กำหนดให้ประธานกรรมการการเลือกตั้งเป็นนายทะเบียนพรรคการเมืองมีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง เมื่อได้รับแจ้งจากพรรคชาติประชาไทยว่า ไม่สามารถดำเนินกิจการของพรรคการเมืองให้เป็นไปตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมืองได้เพราะไม่ได้รับความร่วมมือจากสมาชิกพรรค คณะกรรมการบริหารพรรคจึงได้มีมติยุบสาขาพรรคทุกสาขา ประกอบกับในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมาพรรคชาติประชาไทยมีปัญหาในการดำเนินกิจการเป็นอย่างมาก เช่น การจัดทำงบการเงินประจำปี ๒๕๔๕ ไม่เป็นไปตามมาตรา ๔๐ ซึ่งนายทะเบียนพรรคการเมืองได้ไปร้องทุกข์กล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจนครบาลปทุมวัน เพื่อขอให้ดำเนินการตามกฎหมายหากปล่อยให้พรรคชาติประชาไทยดำรงอยู่จะเป็นปัญหาของหัวหน้าพรรคและนายทะเบียนพรรคการเมือง ดังนั้น นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงได้ยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญ มีคำสั่งยุบพรรคชาติประชาไทย ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๔)

๒. ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้รับคำร้องไว้ดำเนินการตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๖ ข้อ ๑๒ พร้อมทั้งส่งสำเนาคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมืองให้พรรคชาติประชาไทยยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา

๓. พรรคชาติประชาชนไทยยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาต่อศาลรัฐธรรมนูญ เมื่อวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๔๗ ว่า ขณะนี้พรรคชาติประชาชนไทยมีสมาชิกเหลืออยู่ ๖ คน รวมทั้งหัวหน้าพรรคด้วยและพรรคชาติประชาชนไทยขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยให้ยุบเลิกพรรคชาติประชาชนไทย ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๒)

๓.๑ นายทะเบียนพรรคการเมืองอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๗ ให้พรรคชาติประชาชนไทยชี้แจงเพิ่มเติมกรณีคำชี้แจงของพรรคชาติประชาชนไทยที่ส่งให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยให้ยุบเลิกพรรคชาติประชาชนไทย

๓.๒ พรรคชาติประชาชนไทยแจ้งต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง เมื่อวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๔๗ ว่า ในการประชุมคณะกรรมการบริหารพรรคชาติประชาชนไทย เมื่อวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๔๗ มีมติให้สมาชิกพรรคชาติประชาชนไทยทั้งหมดพ้นจากสมาชิกภาพ ตามข้อบังคับพรรคชาติประชาชนไทย พ.ศ. ๒๕๔๑ ข้อ ๖๑ (๔) ยกเว้น นายเครือเทพ พรหมสุวรรณ นายเกียรติพล ยูวนบุญย์ และ นายธารีฉัตร ผิวอ่อน

๔. นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้องเพิ่มเติม ลงวันที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๔๗ ว่า พรรคชาติประชาชนไทยแจ้งต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองเพิ่มเติม จากการที่ได้ประชุมคณะกรรมการบริหารพรรคชาติประชาชนไทย เมื่อวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๔๗ มีมติให้สมาชิกพรรคชาติประชาชนไทยทั้งหมดพ้นจากสมาชิกภาพ ตามข้อบังคับพรรคชาติประชาชนไทย พ.ศ. ๒๕๔๑ ข้อ ๖๑ (๔) ยกเว้น นายเครือเทพ พรหมสุวรรณ นายเกียรติพล ยูวนบุญย์ และนายธารีฉัตร ผิวอ่อน นายทะเบียนพรรคการเมืองพิจารณาแล้ว เห็นว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๒) บัญญัติให้พรรคการเมืองย่อมเลิกหรือยุบด้วยเหตุมีจำนวนสมาชิกเหลือไม่ถึงสิบห้าคน และข้อบังคับพรรคชาติประชาชนไทย พ.ศ. ๒๕๔๑ ข้อ ๖๑ (๔) กำหนดให้สมาชิกภาพของสมาชิกสิ้นสุดลงเมื่อคณะกรรมการบริหารพรรคมีมติให้ออก มีเหตุที่จะให้ยุบพรรคชาติประชาชนไทย นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงยื่นคำร้องเพิ่มเติมขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคชาติประชาชนไทยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาข้อเท็จจริงตามคำร้อง คำร้องเพิ่มเติม และคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาของพรรคชาติประชาชนไทยแล้วเห็นว่า มีประเด็นที่ต้องพิจารณาวินิจฉัยว่า กรณีมีเหตุที่จะสั่งให้ยุบพรรค

ชาติประเทศไทยเนื่องจากมีจำนวนสมาชิกเหลือไม่ถึงสิบห้าคน ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๒) หรือไม่

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑

มาตรา ๖๕ “พรรคการเมืองย่อมเลิกหรือยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้

(๑) มีเหตุต้องเลิกตามข้อบังคับพรรคการเมือง

(๒) มีจำนวนสมาชิกเหลือไม่ถึงสิบห้าคน

(๓) มีการยุบพรรคการเมืองไปร่วมกับพรรคการเมืองอื่นตามหมวด ๕

(๔) มีคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญยุบพรรคการเมือง

(๕) ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๘ มาตรา ๓๕ หรือ มาตรา ๖๒

เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่าพรรคการเมืองใดมีเหตุตามที่ระบุไว้ใน (๑) (๒) (๓) หรือ (๕) ให้นายทะเบียนยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียน เมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่าเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นกับพรรคการเมืองตามคำร้องของนายทะเบียน ให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคการเมืองใดแล้วให้นายทะเบียนประกาศคำสั่งยุบพรรคการเมืองนั้นในราชกิจจานุเบกษา”

พิจารณาแล้ว เห็นว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๒) บัญญัติให้พรรคการเมืองย่อมเลิกหรือยุบด้วยเหตุมีจำนวนสมาชิกเหลือไม่ถึงสิบห้าคน ข้อเท็จจริงฟังได้ว่า เมื่อพรรคชาติประเทศไทยมีมติให้สมาชิกพรรคชาติประเทศไทยทั้งหมดพ้นจากสมาชิกภาพ ยกเว้นสมาชิกบางราย ทำให้พรรคชาติประเทศไทยมีสมาชิกเหลือไม่ถึงสิบห้าคน ประกอบกับพรรคชาติประเทศไทยไม่คัดค้านคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมือง กรณีจึงมีเหตุให้ยุบพรรคชาติประเทศไทย ตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๒) ที่นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคชาติประเทศไทย ตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๔) ไว้ด้วยนั้น เมื่อกรณีมีเหตุให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรคชาติประเทศไทย ตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๒) แล้ว จึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยให้ยุบพรรคชาติประเทศไทย ตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๔) อีก

โดยเหตุดังกล่าวข้างต้น ศาลรัฐธรรมนูญโดยมติเอกฉันท์ จึงอาศัยอำนาจตามความในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง สั่งให้ยุบพรรคชาติประชาไทย

นายกระมล ทองธรรมชาติ	ประธานศาลรัฐธรรมนูญ
นายจิระ บุญพจนสุนทร	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายจุมพล ณ สงขลา	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายปรีชา เฉลิมวณิชย์	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายพัน จันทรปาน	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายมงคล สระฐาน	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายมานิต วิทยาเต็ม	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายศักดิ์ เตชะชาญ	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายสุจิต บุญบงการ	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายสุธี สุทธิสมบูรณ์	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
พลตำรวจเอก สุวรรณ สุวรรณเวโช	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายสุวิทย์ ชีรพงษ์	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นางเสาวนีย์ อัสวโรจน์	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายอภัย จันทนจุลกะ	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายอุระ หวังอ้อมกลาง	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ